

Déli Hirlap

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Timișoara, Piața Sf. Gheorghe (Szentháromság-ter) 4. Telefonszám: Reggeltől este kilenc óráig 232, másoknál 10 vagy 2-42. Egyes szám ára: 4 lei, Bukarestben 5 lei, Magyarországon 20 fillér, Ausztriában 20 garas, Jugoszláviában 2 dinár, Csehszlovákiában 1 Čk. Hirdetések díjazás szerint.

GAZDASÁGPOLITIKAI
NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ:
VUCHETICH ENDRE DE

Kiíratási árak: Temesvárott és vidéken házhoz kézbesítve havonként 60 lei, negyedévre 160 lei, félévre 300 lei, egész évre 600 lei. — Külföldön havonként 90 lei, negyedévre 230 lei, félévre 450 lei, egész évre 900 lei, postai kézbesítéssel együtt. Állami tisztviselők és nyugdíjasok 20% kedvezményt élveznek.

1928 / SZERDA / FEBRUÁR 8

ÁRA 4 LEI / BUKARESTBEN 5 LEI

TIMIȘOARA, IV. ÉVF. / 30 SZÁM

MEGHOSSZABBÍTOTTAK AZ ADÓ VALLOMÁSOK HATÁRIDEJÉT. A pénzügyminiszter a pénzügyigazgatóságokhoz körrendeletet intézett, amelyben közli, hogy az egyenes adókra vonatkozó vallomások benyújtásának határidejét február 10-ig meghosszabbította.

A KISANTÁNT KONFERENCIAJA BUKARESTBEN LESZ. Belgrádból írják: A Pravda szerint a kisántánt külügyminiszterei szokásos értekezletüket március közepén Bukarestben fogják megtartani. A konferencián az általános politikai helyzetet és a szentgotthárdi incidenst beszélnek meg.

KÉT ORSZÁGRÉSZ KIVÁNSÁGAI. Bukarestből jelentik: A moldvai és besszarábiai kormányparti képviselők a belügyminiszteriumban tegnap értekezletet tartottak, amelyen a képviselők kifejezésre juttatták a két említett országrész lakóinak óhaját. Az értekezleten Duca belügyminiszter elnököl és azon részt vett Inculet, Nistor, Argetoianu és Ciplianu miniszter is.

VALORIZÁLJÁK AZ ÉLETBIZTOSÍTÁSOKAT MAGYARORSZÁGON. Budapestről jelentik: Bud János pénzügyminiszter az egységespárt értekezletén kifejtette, hogy az összes biztosítási kötvényeket minimális öt százalékban kívánja valorizálni. Valószínű, hogy az erre vonatkozó bejelentését a képviselőház mai ülésén fogja megtenni.

NÉMETORSZÁG JÓVÁTÉTELI TERHERBIRASA. Newyorkból jelentik: Parker Gilbert azt a jóvátételi összeget, amelyet Németország megfizetni képes, tizenharmadát millárd dollárra becsüli.

ÜZLET A RAJNA-MEGSZÁLLÁS. Newyorkból jelentik: Az Evening Post foglalkozik Briand francia külügyminiszternek Stresemann beszédére adott válaszával. A lap szerint ez az első nyílt francia kijelentés, amely a Rajna-megszállást üzletnek tekinti.

A VILÁG LEGKISEBB TELEFONKÖNYVE. Newyorkból jelentik: Új zsebkönyvkönyvet adott ki a posta, amely az egész ország telefonszámaint foglalja magában. A telefonkönyv egy centiméter vastag, két centiméter hosszú és másfél centiméter széles. Szabadszemmel a számok nem olvashatók és azért minden könyvhöz egy tízcentiméteres nagyítócsövet adnak.

Haragszik a Viitorul

A liberálisok lapja kisebbiteni szeretné a nemzeti parasztpárt gyűlésének súlyát

Bukarest, február 7.

A nemzeti parasztpárt vasárnap tartotta meg kormánybuktató akciója során második népgyűlését, amely Fogaras városában ment végbe. A párt vezetőit az utvonalon végig mindenütt nagy lelkesedéssel fogadták, számos községben diadalkapu várta Maniut és vezérkarát. A lelkes tömeg Fogaras határában Maniut vállára emelte és így haladtak be a városba. A népgyűlést Clinciu szenátor nyitotta meg, aki után Vaidavoevod Sándor beszélt.

Éles szavakkal bírálta a liberális rendszer hibáit, amely rendszer nem törődik az országgal. Michalehe felszólalásában reámutatott arra, hogy a nemzeti pa-

rasztpárt a tömegek pártja, amiről ez a népgyűlés is tanuságot tehet. Beszéltek még Bugheteanu, Madgearu, Pelivan, Dobrescu Aurél, Joaניתescu és Popovici Mihály. Óriási lelkesedés közepette szölt végül a tömeghez Maniu Gyula, aki hivatkozott arra, hogy az ország bizalma a nemzeti parasztpárt felé fordul.

A népgyűlés végül határozati javaslatot fogadott el, amely követeli, hogy a liberális párt azonnal hagyja el helyét.

Illetékes körökben a fogarasi népgyűléssel kapcsolatban tiltakoznak a nemzeti parasztpárt sajtójának tuzátsai ellen, amikor azt állítják, hogy a

vasárnapi népgyűlésen tízezer ember vett részt. A Viitorul szerint a fogarasi népgyűlés teljesen meghiusult és egészen nevétséges az ellenzék vezetőinek ez a túlzott beállítása.

A lap azt hiszi, hogy a közvéleménynek visszhangot kell adnia az érdekelt sajtó misztifikációjával szemben, amely képes ennyire elferdíteni az igazságot.

Bukarestben megeafolják azt a hírt, mintha Buzdugan régens fia részt vett volna az ellenzék első népgyűlésén Jasiban azért, hogy az ottan történekről a régenstanácsnak jelentést tegyen. Buzdugan fia azon a napon Bukarestben tartózkodott és a régenstanácsnak semmiféle jelentést nem tett.

Egy évi meghosszabbítás mellett van a miniszterek többsége a lakbérleti szerződések tekintetében

Temesvár, február 7.

A lakók országos szövetsége Bukarestben vasárnapon és hétfőn tartotta meg tiltakozó kongresszusát, amelyen az ország számos városa képviseltette magát. A kongresszuson a szónokok mindegyike hangsúlyozta a lakbérleti törvény meghosszabbításának szükségességét. Különösen feltűnést keltett Suciu Péter, Lupu-párti képviselő felszólalása, aki megígérte, hogy közbenjár a kormánynál a lakbérleti törvény meghosszabbítása érdekében. Hangsúlyozta, hogy az új törvény életbe léptetése esetén a sok ezer kilakoltatás valóságos veszedelmet jelent.

Az Adeverul értesülése szerint a kormány a lakók mozgalmának hatása alatt feltétlenül intézkedni fog a lakástörvény kérdésében.

A miniszterek többsége szükségesnek tartja a jelenlegi törvénynek legalább egy évvel való meghosszabbítását, továbbá azt, hogy a köztisztviselőkre vonatkozó intézkedéseket a magánszemélyekre is terjesszék ki.

A bérmegeállapítás tekintetében egyes

miniszterek egységes bért kívánnak megállapítani, viszont mások a progresszív lakbér hívei. Tegnap délelőtt a lakók ligának küldöttsége a régenstanács előtt kihallgatáson jelent meg és átnyújtotta a lakók memorandumát. A delegációt Cristea Miron patriarka és Buzdugan réngensek fogadták. Az Adeverul azt írja, hogy a réngensek elismerték a szóbanforgó probléma sürgősségét és azt is, hogy szükség van új törvényes rendelkezésre. Egyben ígéretet tettek, hogy a kormánynál ilyen értelemben intervenálni fognak. A Bányási Lakbérlok Egyesület is ülést tartott, melyen a lakbérleti szerződések meghosszabbításának fontos problémáját vitatta meg. A választmány megállapította, hogy a lakbérleti törvény körül uralkodó bizonytalanság leginkább a legszegényebb bérlőket érinti katasztrófálisan, mert az általános munkanélküliség, ennek következtében a kereset hiánya által teremtett helyzetben a bérlők nagy része ki van téve annak, hogy május elsejével az utcára kerül. A választmány kizártnak tartja, hogy a kormány készakarva kergesse az országot súlyos szociális katasztrófába és

azt tételezi fel, hogy a lak-

bérleti törvény meghozatalát tisztán taktikai okokból halasztja talán éppen az utolsó pillanatra, számítva arra, hogy a bizonytalanság kényszeríteni fogja ugy a háztulajdonost, mint a bérlőt valamely elfogadható egyezés megkötésére.

A megegyezés valószínűleg csak a legszegényebb bérlők rétege részéről fog kérsni s így a kormány kénytelen lesz már a többi ellenzéki pártok hatalmas nyomása következtében is engedni merev álláspontjából és egy pár szakaszos törvénnyel a meghosszabbítást legalább is 1, 2 és 3, szobás lakásokra kimondani. A bérlők feltételezik, hogy a kormány helyes gazdasági politika inaugurálásával oly helyzetet terem, mely megélhetést, bővebb bankjegyforgalmat eredményez, így aztán módjukban lesz a tulajdonosok által kért jogos béreket is megfizetni. Noha jelen pillanatban a legnagyobb bizonytalanság uralkodik, mégis van remény hogy a kormány képtelen lesz az országot vitális érdekeiben érintő lakásprobléma rendezése elől kitérni és az utolsó pillanatban a cselekvés terére lép.

Alapítva 1863.

Elsőrangú különlegességi férfidivatüzlet

Alapítva 1863

WEISMAYR Temesvár, Belváros

Frakkingek, gallérok és kézelők, mellények, sálak, harisnyák, zoknik, nyakendők, zsebkendők, keztük, nadrágtartók, harisnyatartók, kézelő- és ingmellgombok. Jateleinóraláncok. Gazdag választék! Olcsó árak!

Hatvany, Tisza és Vaiszlovich

Írta: Fekete Tivadar

I.

Ezt az egészet azért kell elmondani, mert minden benne van. Forradalom, haszlövés, szerkesztőség, rendőri riport, Bródy Sándor, Váradi, Park-szálloda, Vaiszlovich Emil és mindenféle magyar mámor.

Idő: őszirózsás októberi forradalom, ama bizonyos harmincegyedik, amikor mindenki úgy járkált a pesti utcán, mintha 1848 márciusát írták volna. És Petőfi Sándor beszélt volna a Landerer és Heckenast előtt. És Tancsics Mihályt most hozták volna ki börtönből. Szegény Tancsics, milyen különös lehet neki ez a hasonlat.

Hely: a Pesti Napló szerkesztősége.

A főszerkesztőben Hatvany mint vendég és Pesti Napló főszerkesztő-tulajdonosa.

A forradalmi lázban cserépes száju katonák, őrmesterektől lefelé, népség, uraság, huszártisztek civilben és civilek huszártiszteknek kimaszkirozva az utcán. Politikai zsenik, szónokok, újságírók. Komoly tanárok és vidám kokottok. Az Astoriában a Nemzeti Tanács. Lukachich hátul menekül, a kis ajtón. Senkisé tud semmit, mindenki tud mindent. Forradalom van. Danton szégyeli magát. Az enciklopédisták ntóái között: Garami, Jászi, Magyar Lajos és Gábor Andor, aki tizenöt évig szervilisen szolgálta ki a pesti burzsoá izlését.

A Pesti Napló szerkesztőségi folyosóján izgatott újságírók prófétásdit játszanak. Mindenki kint áll a korridoron. Csak a főszerkesztő Hatvanyt nem látni. Cikkét diktál a főszerkesztőtől szobájában egy nagyon szép írógép-kisasszonynak.

Hat óra este. Kint dübörög az utca.

Ebben a pillanatban líhege törtet fel a folyosóra a rendőri riporter. Egész apró, köpcös teste reszket. A kezei között papiroslapokat gyűr.

— Fiúk, rémes... Megölték... Hasbalótték... Most jövök a villából... Katonák... Itt az egész...

— Kit lőttek hasba?

— Tiszát.

Tizenöt újságíró mereven áll, mint a cövek. Mi ez? Egy szemvillanás alatt átközik testükön a Történelem deleje és olyan különös esend van. Belül mindenki érzi, hogy itt összeesett egy ország. És kívül senkisé meri az arcára írni a vétőt. Csak állt ott tizenöt husból és vérből való ember, aki magyarul ír újságot, néha a parlamentbe is tévedt, vagy látta valahol a geszti örültet, ahogy Ady nevezte, mindég, hogy milyen politikai meggyőződéssel felszerelve. És mindnyájan némák és a lehetőségek olyan, mint a hideg októberi szél, ami most végigsöpri a pesti utcát és a lelkeket. Nem történt semmi. Nem kataklizma ez. Csak hasbalótték Tiszát. És most meghalt. Igaz, béke van. És most jön a szabadság. Ezután nincs már börtön sem. A sajtó is szabad. Most hasadt meg az egek kárpitja. Máriás zászlók lebegnek, le a disztinkecióval!

Le is vette mindenki.

Senkisé tudott disztिंगválni.

És Hatvany Lajos kibújt a főszerkesztői szobából. Mosolygott.

— Gyűléseknek az urak?

A kis Balla:

— Hasbalótték Tiszát.

Két másodperc. Hatvany arca furcsa szájszöveget ferdit el a mosoly. Mindenki várja, hogy mond valamit. Valami hatvanyosat, valami főszerkesztőségi, valami irodalmi, vagy valami politikait, egy áldott sikoly röppen el belőle, egy hörgés, egy vihar, egy pesti számum vagy egy tájfun, egy magyar tájfun, egy sivatagi szikra, bethlehem-i jószág vagy infernális, rebellis, véres, gyújtó gyehennaszűz. Csak ennyit mondott:

— Kár... kérem... ez előre lát...

És már ment is vissza a kisasszonyhoz diktálni a gépbe. A Történelem meg se legyintette. A számum elfujt mellette. Tisza meggyilkolása után diktált. Pompás idegzet volt, jobb mint a tárgyaláson Törek előt. Én azt éreztem, hogy most Vajk fejét simogatja Gellért püspök az égben, Vajkét, aki megtért, hogy király lehessen.

Különbén az nem tartozik ide, hogy ki miért tér meg. Azért-e, mert hasbalóvik, azért-e, mert király akar lenni...

II.

Nyolc évvel később az emigráns Hatvany báró, 1926 novemberében Váradra jön. Szegény Bródy Sándorról olvasson föl a Szigligeti színházban. Az állomáson újságírók, irodalombarátok, barátok, néhány előkelő bankár. A kocsi behajtának a váradi főútcán. Hatvany leszáll a Park-szálló előtt. Öt újságíróval megáll a hotelportás fiukéje előtt.

A portásfiukében az a Vaiszlovich Emil, akit nemrégiben összevagdaltak a tüntetők és aki tizenhét centiméteres vágással a koponyáján kiszökött a szanatoriumból, hogy kinevesse a Halált.

Hatvany ott áll Vaiszlovich szállódás előtt.

— Szobát kérek.

— Kicsoda Ön?

— Én báró Hatvany Lajos vagyok.

Vaiszlovich úgy néz rá, mint ahogy Törek nézhetett. A kis magyar bajsza villog. Hatvany magas ember, lefelé nézi. Vaiszlovich keresztül néz Nagyváradon, újságírókon, égboltozaton, Szent Gellérten, Korvin-Klein Ottón, akasztófán, Prónayn, a Hollán testvéreken, Időn, San-Remón, Génuan... És esendesen mondja:

— Én önnek szobát nem adok.

Angyalok citeráznak az égben, poklok szakszofonja zug, két évre rá összevagdalták Vaiszlovichot és hét évre itélik Hatvanyt.

Engem csak az érdekel, hogy mikor lesz vége...

A rónáci magyarok

élénk érdeklődés közepette választották meg közgyűlés keretében az új pártvezetőséget

Temesvár, február 7.

A Magyar Párt rónáci altagozata vasárnap este hét órakor a Kovács-féle vendéglőben közgyűlést tartott, amelyen több száz ember jelent meg. A közgyűlésen a Magyar Párt temesvári tagozatának vezetősége és valamennyi temesvári tagozat is képviseltette magát. A közgyűlést meleg szavakkal nyitotta meg Kopasz Péter alelnök, utána Dózi Árpád titkár felolvasta az évi jelentést. Ugyezt, valamint Csorba Pál pénztáros és Popeszkú Imre ellenőr jelentésait tudomásul vették. Pál

beterjesztette a jelölő bizottság jegyzékét. Ennek alapján az új vezetőséget a következőképpen választották meg:

elnök Borbély István mázolómeister, kulturális alelnök Kosztelnik Demeter kereskedő, gazdasági alelnök Kopasz Péter földműves, titkár Dózi Árpád asztalosmeister, pénztáros Csorba Pál, jegyzők Faragó László és Apró István, ellenőrök Illés Sándor, Popeszkú Imre és Embacher Öskár, tanyagazdák Kopasz Péter, Borbély István, Toldi Illés, választmányi tagok lettek a tisztikaron kívül Schiffer Boldizsár, Ingvin István, Kádár István, Antalovits Antal, Potyész Pál, Redcha Gyula. A választás után a megyei pótközpont nevében Ambrózy Andor báró mondott beszédet.

amelyben hangoztatta, hogy a magyarok jó állampolgárok kívánnak lenni, de azért ragaszkodnak magyarságukhoz.

Minden magyar embernek a Magyar Pártban van a helye. — mondta Ambrózy Andor báró. Minden magyar embernek igyekeznie kell egymást támogatni, hogy az általuk

elérni kívánt célt meg is valósíthassuk. A mi célunk tulajdonképpen semmi más, csak az, hogy ebben az országban, melyben mi mint polgárok kötelességeinket teljesítjük az állammal szemben, egyforma jogaink legyenek és ne legyen különbség polgár és polgár között. Továbbá azt kívánjuk, hogy nemzeti jellegünket minden körülmények között megtarthatassuk. Mi magyarok voltunk és magyarok akarunk maradni. Abban a pillanatban, amikor nem adják meg a minket megillető jogokat és nemzeti jellegünktől meg akarnak fosztani bennünket, mi nem lehetünk mások, mint az orszagnak. Csak akkor teljesíthetjük igazán kötelességeinket, ha elégedettek vagyunk. Bevallom, hogy a Magyar Pártnak is voltak hibái, de ne felejtjük el, hogy annak a Magyar Pártnak a vezetősége is csak emberekből áll, akik tévedhetnek. Annyi ut és ösvény mutatkozik, amelyen haladni lehet az óhajtott cél felé. Talán nem tudtuk megtalálni az odavezető utat, ez lehetséges. De lehetséges az is, sőt valószínű, hogy ehhez az uthoz nem is engedtek bennünket közeledni.

A belvárosi tagozat nevében Kabos Ármán, a józsefvárosi tagozat részéről Németh József, a Gyárvaros nevében Légrady István, a Blaskovics-telep nevében Németh Károly, az Erzsébetváros nevében pedig Gyula János dr. üdvözölte a rónáci tagozatot.

A közgyűlés után nagyszabású műsoros estély következett. Az egyes számokban Pafay Panni, Dironka Emmi, Bartha Maca, Kovács Rózsika, Magyar Mariska, Borbély Paula, Borbély István, Baitay János, Hunyadi Imre, Bodor Mici, Kőrösi Rezső és Bodor Sanyi tűntek ki. A műsor után amelynek egyes számait Kubáry Endre szerkesztő konferálta be, tánc következett.

Ismét megnyílt

Bukarestben a „GRAND HOTEL“

Calea Victoriei 11

nagyszabású üzeme. Kívül, belül teljesen átalakítva a modern kényelem és a legújabb vívmányokkal pazarul fel van szerelve, megbízható és ügyes személyzet gondoskodik a látogatók kényelméről és szükségletéről. — Különös gondot fordítottunk arra, hogy a ház előkelőségének hírneve csorbát semiben se szenvedjen. — A legkülönbözőbb igények, valamint a lespazarabb igényekkel számot vetettünk.

250 szoba, hideg és meleg vízvezeték a nap minden szakában, lift, központi fűtés, telefonok, Bar, kávéház, borbély és fodrász a háznál.

Mérsékelt árak!

Fehér rózsák

a magyar négyzet báljára olcsón, nagy választékban kaphatók. Ugyisint megmaradt ruhanyagból rendelésre is készítünk.

„HELIOS“
művirágyárban
1, Jenőherceg-utca 12.

Eladó

közel Petőfi-csárdához (Csu. gy. u. 2.) 2 hold föld (1 hold t. r. 5 lucernával) 3 szobás lakás, istálló, disznóól és melléképületekkel kedvező fizetési feltételekkel. Érdeklődni:

Józsefváros, Begabalsor 20,
magas földszint, ajtó 3. (353)

REICHARD GYULA

műbutor-kárpitos
Timișoara III, Rezső-utca 13
TELEFON: 22-13

Specialitás mod. rn bőrbutorok a legfőbb minőségben. (124)

Fekete dominót

álarcosbálakhoz

kölcsönbe

kaphat

a

Mentőállomáson.

Gyetlen kísérlet
MÉGGYÖZHETI-ÖNT
ARRÓL, HOGY A
„TUNGSRAM“
IZZÓLÁMPA
EGYESÍTI MAGABAN
EGY-TÖKELETES
MODERN FENYFORRÁS
ÖSSZES ELŐNYEIT!

Kegyetlen gyilkosság

teffese került a temesvári rendőrség kezére, aki több társával együtt megölte és kifosztotta egy aradi orvos özvegyét

Temesvár, febr. 7.

A múlt esztendőben Aradon meggyilkolták és kirabolták M a n d l Mórát, egy orvos gazdag özvegyét. A rablógyilkosságot két Albert-fivér követte el, akik a lopott ékszerek egy részét Temesvározt is akarták értékesíteni. A két gyilkost és büntársait azonban a tett elkövetése után pár nappal elfogták és az aradi törvényszék hosszabb fegyházbüntetésre ítélte őket. Ügyük most van a semmitőszék előtt és a végső ítélet kimondásáig az aradi ügyészség fogházában voltak elhelyezve. Miként a Déli Hírlap megírta,

a gyilkosok egyike, a husz éves Albert István a fogház pincéjének ablakán át két hét előtt megszökött. Albert két másik fogollyal dolgozott a pincében levő műhelyben. Naponta észrevétlenül fűrészelt egy keveset az ablakrácsra és mikor türelmes munka után ezzel elkészült, felhasználta azt az időt, amikor a harmadik rabot a műhelyben tartózkodó fogházőr az illemhelyre kísérte és másik két társával együtt megszökött. A két szökevénynek azóta nyoma veszett. Albert István most egy véletlen folytán újra rendőrkeze került.

Az Aradról Temesvár felé haladó személyvonaton a kalauz Szent-andrás állomás előtt észrevette, hogy az egyik harmadosztályú koscsiban egy jegy nélküli utas bujkál.

Megszólította és kiderült, hogy valóban nincsen jegye. Erre a szabályzat értelmében kirótt rá négy száznegyvenöt leí bírságot. Ezt azonban nem tudta megfizetni az utas, mert nem volt egyetlen banija sem. A kalauz erre a jegynélküli utast átadta Szent-andrásról a csendőrségnek. Az illető nem tudott semmiféle személyazonossági igazolványt felmutatni, azonban kijelentette, hogy G y a r m a t i István és Temesvározt a Borthelet-utca 7. szám alatt lakik. A csendőrök erre elhatározták, hogy Temesvárra hozzák, hogy a lakásán igazolják és hogy ott a vasut megbízásából átvegyék tőle a négy száznegyvenöt leí bírságot. Temesvárra érkezve, elmentek az állítólagos Gyarmatalval a bementott címre, ott azonban senki nem ismerte a házbeliel közül a fiatalembert. A csendőrök erre a rendőrprefekturára mentek vele és G u t u Athanász rendőrigazgató elé vezették. Gutu rendőrigazgató annak idején kinyomozta, hogy Mandlné gyilkosai Temesvározt eladtak egy ezüstláncot és ebben az ügyben Aradon is járt, ahol látta a két gyilkost. Az eléje hozott fiatalemberben azonnal megismerte az egyik tettest.

— Ugye, te vagy Albert Pista, Mandlné egyik gyilkosa? — kérdezte őle minden bevezetés nélkül.

A fehér
rózsabálra

jutányosan készít
stilruhát

Bischofné

III, Stefánia-utca 2/b

A meglepett gyilkos nem tagadott, hanem azonnal bevallotta, hogy valóban Albert István. Elmondta, hogy az aradi fogházból való szökése óta a környékbeli falvakban bujdosott.

Nagyon nehéz volt a sora, mert teljesen pénz nélkül állott. Mutakozni nem mert, mivel félt, hogy felismerik. Egyes tanyákba tört be, vagy a szőlőkben a présházákba és élelmiszereket keresett. A legtöbb helyen azonban hiába próbálkozott. Végre elhatározta, hogy bármi módon is Temesvárra megy és itt valamiképpen — ha lopás, vagy betörés révén is — szerez némi pénzt. Ugy gondolta, hogy mihelyt pénze lesz, Bukarest felé veszi az útját, mert ott a nagy városban inkább

rejtőzhetik. Az a reménye volt, hogy zsebtolvajlás útján sikerül majd neki valakinek a személyazonossági igazolványához jutni és aztán majd annak neve alatt keres magának munkát.

Aradon fellopódzott egy tehervonatra és ott elrejtőzött. Így sikerült neki eljutni Vingáig, Vingán átszállt személyvonatra és itt aztán rajtavesztett.

Kézeikerítését sorsába belenyugodva viseli el, mert nem kell már félve bujdosnia és éheznie.

Gutu Athanász rendőrigazgató Albert István elfogásáról értesítette az aradi ügyészséget és a rendőrséget. Addig is, míg Aradról eljönnek a gyilkosért, Albert Istvánt a temesvári rendőrségen őrzik.

Lopás egy bálon

ahol a legelőkelőbb társaságban ellopták egy bárónő vagyont érő ékszerét

Prága, február 6.

A prágai amerikai követségen kosztiumbál volt, amelyen szenzációs lopás történt. A bálra csak igen előkelő urak és hölgyek kaptak meghívókat, azonkívül a kosztiumbálban és álaroban érkezőket még külön is igazoltatták. Annál nagyobb volt az ijedelem, amikor éjfél felé a vendégeket le akarták fényképezni, M a l o v e z bárónő egyszerre ijedten felkiáltott, hogy értékes gyémánt brostűje eltűnt. A báró-

nő azonnal szólt egy detektívnek, aki a követ tudtával tartózkodott az épületben. A detektív lezáratta a kapukat és a követőtől engedélyt kérték, hogy a jelenlevőket megmotozhassák. A követ felháborodva tiltakozott az ellen, hogy vendégeit megmotozzák és kijejentette, hogy megtéríti a többszáz ezer cseh koronás kárt. A bálnak természetesen azonnal vége szakadt, de a tolvaj nem került elő.

Tolvajnyelven

védekezett a rabló a bíróság előtt

Temesvár, febr. 7.

Secosan Jiva és B u z d u g a n Vichente parasztagdák, mint megirtuk, január hó huszonhatodikán a gyárvárosi Zöld Koszoruhoz címzett vendéglőben mulatoztak. Secosan aznap vett ki az egyik temesvári takarékból jelentősebb összeget. A mellettük levő asztalnál mulatott D i h e l János foglalkozás nélküli soffőr. Dihel a két mulatozó gazdához lépett, detektívnek adta ki magát és igazolásra szólította fel őket. A gazdáknál nem volt a detektívet kielégítő igazolvány és ezért Secosan lakására mentek. Secosan lakásán folytatódott az igazolási eljárás, míg Dihel egy adott pillanatban ellopta Secosan felső

kabátját, amelyben négy száz leí volt. Dihel elfogták és tegnap tartotta meg ügyében a törvényszék a főtárgyalást. Dihel mindent tagadott és indulatosan mondotta:

— Ha elakartam volna venni a pénzt, akkor elvettem volna az egész levest (pénzt) és nem négy száz leí. Különbem sem lett volna szükségem elrabolni, ha leülök velük kártyázni, öt percen belül nálam lett volna a pénzüik.

A bíróság a bizonyítékok alapján Dihel rablás kísérlete miatt nyole havi börtönrre ítélte. Dihel, amikor kihirdették az ítéletet, felkiáltott:

— Felebbezek, mert én ártatlan vagyok. Nem végzek ilyen gyenge srenket (rablást).

Nagy honorárium

egy ügyvédnek, akinek a temesvári tábla ötésfél millió leít itélt meg

Temesvár, febr. 7.

A temesvári ítélőtábla M a r t a Sándor dr. táblai főelnök elnökle mellett működő tanácsa tegnap hirdette ki az ítéletet abban a milliós ügyvédi honoráriumperben, amelyet P o r u m b Nesztor dr. volt lugosi, jelenleg temesvári ügyvéd indított az ismert M u s o h o n g-család ellen. Porumb dr. több éven át volt a család ügyvédje és ezen minőségében elintézte Muschongék részint peres, részint peren kívüli eljárás igénylő ügyeit. Amikor azonban a költségzsámra kifizetésére került a sor, a Muschong-család sokallotta a felszámított költségeket. Az ügyből per lett és a lugosi törvényszék Porumb dr. tízenegy millió leles követelésével szemben két millió háromszáz ezer leít állapított meg. Az ítélet ellen az ügyvéd a temesvári ítélőtáblához felebbezett,

amely hat tárgyalás után hozta meg ítéletét. A tábla öt millió négy száz ezer leít itélt meg Porumb Nesztor ügyvédnek. Az ítélet indokolásában a tábla kimondotta, bebizonyítva látja, hogy Porumb valóban elvégezte a költségjegyzékben felsorolt ügyvédi ténykedéseket és a bíróság tiszteletdíj megállapításánál az érvényben levő bírósági tarifát alkalmazta a peres ügyekben. A peren kívüli ügyekben a tábla a tiszteletdíj kérdését mérlegelés tárgyává tette. Az ítélet ellen Porumb dr. a legfelső semmitőszékhez fordul jogorvoslattal, mert úgy találja, hogy a táblai ítéletet kevése értékelte peren kívül végzett működését. Kijelentése szerint az ő ügyvédi ténykedésével és közbenjárásával száz milliós hasznót hajtottak a családnak és annak megfelelő díjazás jár neki.

A komiszár szobájában akart öngyilkos lenni

Temesvár, február 7.

T a r n a k i Anna tizenkilenc esztendő munkásnő, aki özvegy anyjával a Bega-jobbsor 39. számú házban lakik, izgatottan jelent meg a józsefvárosi rendőrségen. J e b e l e a n u rendőrkomiszár irodájában előadta:

— Kérem, komiszarus ur, feljelentést teszek, mert egy társnóm, aki velem együtt dolgozik a gyárban, olyanokat terjeszt rólam, ami becsületemet sérti.

Megnevezte rágaimozóját is és részletesen elmondta, hogy az miket beszél róla. Elbeszélése alatt többször felzokogott és kérte, hogy a rendőrség indítsa meg az eljárást a rossz nyelvű rágalmazó ellen.

Jebeleanu komiszarus belefogott a jegyzőkönyv írásába, amikor a telefonhoz hívták. A szobából, amelyben Tarnaki Anna egyedül maradt, pár perc múlva egy lövés dördülése hallatszott. Berohantak az irodába és ott a falhoz támaszkodva vérző homlokkal találták meg Tarnaki Annát. A kezében egy kicsiny öt milliméteres kaliberű Flaubert-revolver volt. Ez a kis revolver, amely inkább játékszer, mint komoly fegyver, ott hevert a komiszarus asztalán. A leány magára hagyatva meglátta a revolvért és kétségbeesésében öngyilkosságra határozta el magát. Azonnal telefonáltak a mentőkért, akik a vérző homloku leányt bekötötték és a kórházba szállították. A kórházban megállapították, hogy a leány sebe nem veszélyes, mert a revolverben nem volt golyó, hanem csak fojtás és pár apró sérét.

Orvos és pap revolveres jelenete a pályaudvaron

Temesvár, febr. 7.

Mult év január hó tizenkettedikén a józsefvárosi pályaudvaron. S z e l e s Agoston dr. temesvári orvos a peronon revolvért rántott és azt T i s m o n á r Pál hodonyi görög keleti lelkész és társai felé irányította. Szelest lefegyverezték, majd a pályaudvari rendőrségre vitték, ahol a következő tényállás derült ki. Tismonár Pál hodonyi lelkész több társával a varjasi vonattal Temesvárra utazott. A második osztályban nem volt már hely, mire átmentek az első osztályú fülkébe, ahol Szeles dr. egyedülült. Később bejött a kalauz és Szeles dr. utasította, vegyen fel jegyzőkönyvet, milyen alapon utaznak másodosztályú utasok az első osztályon. A kalauz azt válaszolta, hogy nincsen hely másutt és ezért ő megengedte. Szóváltás támadt, majd megegyeztek abban, hogy Temesvározt a főnöki irodában elintézik az ügyet. Temesvárra érve Tismonár és társai leszálltak és felszólították Szelest, hogy jöjjön velük a főnökhöz. Ekkor történt a revolveres jelenet. Tismonar életveszélyes fenyegetés címén büntető feljelentést tett az orvos ellen. F i a l a Kálmán dr. büntetőbíró számos tanut hallgatott ki és tegnap meghozta ítéletét, amely szerint Szeles Agoston drt bűnösnek mondta és három ezer leí pénzbüntetésre ítélte.

Ha szép akar lenni,

használjon KULKA-féle liliom-tejkrémet, liliom-tejszappant, liliompu-dert, 3 színben. Kapható kizárólag KULKA Emil városi gyógyszerárban, a „Fekete Sas-
gyógyszár”, I., Szentgyörgy-tér.

Hírek

Az idő szerelme

Világunk mozgató eleme
A kigunyolt, lenézett eszme.
Ez igazgat lelket s anyagot,
Kis porszemét és büszke napot.

Az idő az ő édes anyja,
Szerelmes lesz nagynéha napja,
Csókot vált esábitó tündérrel,
Legtöbbször a bűbajos Széppel.

E szerelem gyömölcseként jött
S mint Messiás hozzánk költözött
Egy egy világmegváltó eszme,
Maradi rossz örök ellene.

A világháború bős sorján,
Tömegsiroknak hegynyi ormán
Merészet álmódott az Idő,
Örülhet néki férfi és nő.

Azt álmodta: Igazi szegény,
Hogy létünk itt pokol s nem éden,
Hogy sirba hull millió levente,
Kik élete vigság lehetne.

Miért maradjon a vágy meddő,
Szerelmes ajk örök epedő,
Elhagyva a nászos nyoszolya,
Rövid éltünk gyászó mostoha.

Megfogant az Idő szerelme,
Ekép született a nagy eszme:
Végtére fogjon össze a föld,
Éden legyen s ne síralomvölgy.

Ez eszme ma kicsi gyerek még,
De ha megnő, földre száll az ég,
Vidámabb lesz maga a sugár,
Pajkos a ma szomorú halál.

— A rendőrség vezérfelügyelője Temesvárott. Montemira rendőrségi vezérfelügyelő vasárnap este Temesvárra érkezett. Hétfőn délelőtt a rendőrprefektúra udvarán szemlélet tartott a rendőrlégénység fölött, majd a rendőrségi hivatalokat látogatta meg. A tapasztaltak fölött teljesen megelégedését fejezte ki. A rendőrségi vezérfelügyelő tegnap este utazott el Temesvárról.

— Biciola szigurancafőnök ki-tüntetése. Biciola Györgyöt, a temesvári állambiztonsági hivatalnál működő szigurancafőnököt, megérdemelt külföldi kitüntetés érte. Boris bolgár király ugyanis Biciola Györgyöt a polgári érdemrend tisztí keresztjével tüntette ki. A bolgár király tavaly több hónapot töltött külföldön és visszatérve Románián át utazott Szófiába. Zombolyától Viddinig Biciola Györgyöt érte az a kitüntető megbízás, hogy a bolgár király személyes szolgálatára állhasson. Ezeket a szolgálatokat ismerte most el a bolgár király, amikor a magas kitüntetéssel illette Biciola szigurancafőnököt. A kitüntetés Temesvár társadalmi köreiből szinte örömet váltott ki, mert Biciola évek óta teljesít szolgálatot Temesvárott és előzékenységével számos barátot szerzett.

— Averescu még marad. Bukarestből jelentik: Averescu tábornok értesítést küldött a fővárosba, amely szerint visszautazását későbbi időpontra halasztotta el.

— Elölépett vizsgálóbírói tisztviselő. Az igazságügyminiszter Cra-ciun János temesvári irodistát, aki Safirescu vizsgálóbíró mellett dolgozik, segédjegyzőkönyvezetővé nevezte ki. Cra-ciun beosztása az eddigi marad.

— Eljegyzés. Vágó István dr. temesvári ügyvéd eljegyezte Szenes Margitot, Szenes Emil dr. temesvári ügyvéd és angol konzulhelyettes leányát.

* Ha Temesvárra jön, kérje mindenütt az ingyenes tájékoztatót (Conducatorul prin Timisoara).

— Megérkezett a fagyhullám. Bukarestből jelentik: Az utóbbi napokban beállott nagy hideg miatt a vonatok jelentékeny késéssel érkeznek a fővárosba. A csernovici gyorsvonat tegnap nyolcvan percet, a kisenevi gyorsvonat egy órát, a nagyváradit másfél órát és a Szimplon egy órát késett. Bukarestben tegnap délelőtt a hőmérő tizennégy fok hideget mutatott.

— A Józsefvárosi katolikus egyházközség kulturáldélutánja most vasárnap ment végbe. — Az első szám Schiller Ervinnek a német kultúra elhelyezkedéséről tartott a vitetett képekkel kísért előadása volt. Schmidthauer Ferenc melodramája igen hangulatos volt, és nagy sikert aratott, zongorán Michalovitz Manci működött közre ezen szám sikerén. Mecher Ferenc gyönyörű énekszólója után, melyet Szeghő Ferenc karnagy kísért zongorán „A Gong” című egyfelvonásos dráma következett, amelyben: Cziáky Babi, Péter János és Novacsek Adolf arattak sikert. Biró Vazul és Huber Lujzi nagy letszést aratott hegedű-durja után a tartalmas műsort a Ragányi Vica és Kamráth József által előadott „Szinésznépnél szolgálók” című egyfelvonásos tréfa fejezte be. 12-én gyermekelőadás lesz, amikor Kubán Endre fog meséket mondani vitetett képekkel, míg 19-én lesz a 11-ik kulturáldélután, amikor Csónka Mihály kegyesrendi tanár fog a csillagászatról előadást tartani.

— Egő hajók a Dunán. Budapestről jelentik: Tegnap délután három óra körül három olajjal töltött tankhajó, amely a Dunán a Ganz-gyár előtt horgonyzott, ismeretlen okból kigyulladt és süllyedni kezdett. A hatalmasan égő tüzhöz valamennyi kerület tűzoltósága kivonult. A tűz még késő éjszaka is égett.

— Az erdélyi zavargások epilogusa. Bukarestből jelentik: Az egyetemi tanács ma ülést tart, amelyen határozni fog a nagyváradit és kolozsvári diákrombolásokkal kapcsolatos fegyelmi büntetések ügyében.

— Csónka-károliak. A Royal-kávéházban.

— Rákóczi kastélya francia pénzesoport birtokában. Prágából jelentik: A Schönborn grófi család birtokát a Bignon-Lubersatz francia pénzesoport megvásárolta. A hatalmas birtok, amely Ruszinszkóban fekszik és melyen történelmi nevezetességű kastély is van, valamikor Rákóczi Ferenc fejedelem tulajdona volt.

— A bécsi sakkverseny. Berlinből jelentik: A most folyó sakkverseny vasárnap Helling legyőzte Steinert, Niemzovics Kochot, Jonner Leonardot. Tartakover és Boguljovov játszámja remis maradt.

— A mentők munkában. A temesvári önkéntes mentők az elmúlt január hónapban száz esetben nyújtottak első segélyt. Betegszállítást százötvenhét esetben végeztek, mozgóorszót pedig kétszázhetvenöt esetben tartottak.

— Diplomáciai demars rádióközlémenyek miatt. Bukarestből jelentik: Hivatalos forrásból úgy értesülünk, hogy a legutóbbi időben különböző moszkvai rádióközléseket és előadásokat fogtak fel, amelyek különösen Besszarábiára vonatkoznak. Mivel a szovjet kormánya csatlakozott a nemzetközi rádiófon egyesülethez, amely megtiltja az aláírt államoknak a rádió útján való ellenséges propagandát, illetékes körökben felmerült az a kérdés, hogy nem volna-e helye ebben az ügyben diplomáciai demarsnak.

— Mindent rendbe lehet hozni. Budapestről jelentik: Sándor László, a Nemzeti Pénzváltó Bank ügyvédje hosszasan tárgyalt a különböző hitelezőkkel. Véleménye szerint négyszáz-ezer pengővel mindent rendbe lehet hozni és akadt már pénzesoport, amely hajlandó a bukott intézet üzletkörét átvenni. Most minden Danicsevics Adolfnak, a Danica vezérigazgatójának magatartásától függ. Mára várják távirati értesítését.

— A Flatska-esőd költségei. A temesvári törvényszék tegnap döntött a Flatska Béla ellen elrendelt esődből kifolyólag Crismariu Oktavián dr. esődtömeggondnokot illető költségek ügyében. A törvényszék kilencszázötvenháromezer lei költséget állapított meg az ügyvédnek tömeggondnoki működéséért.

— Jogáször alakul Temesvárott. A temesvári ügyvédi kamara helyiségében Stinghe János táblai főügyész, Meculescu Sándor táblabíró, Fehér Kristóf táblabíró, törvényszéki tanácselnök, Tigareanu Liviusz dr. az ügyvédi kamara dékánja és Körner József dr. ügyvédi kamarai titkár, ma értekezletre gyűlnek össze. Az értekezlet célja Temesvárott jogászörököt alakítani. A körnek tagja lehet minden jogvégeztett egyén, tekintet nélkül arra, hogy ügyvédi gyakorlatot folytat-e, vagy más pályán van. A jogáször a jogásztársadalom együttműködését és társadalmi érintkezését van hivatva előmozdítani, azok részére pedig, akik nem tartoznak jogi gyakorlatot, a legújabb törvényeket, a jogtudományos fejlődését ismertetik. A temesvári jogáször megalakulása két-három héten belül megtörténik és amíg klubhelyiséget meg nem nyitja a tagok számára, addig a temesvári ügyvédi kamara helyiségei állanak rendelkezésre.

— Halálozás Özvegy Huszka Mihályné, néhai Huszka Mihály volt temesvári táblabíró özvegye, Holló-utca 31. számú lakásán meghalt. A megboldogultat három leánya, Erzsébet, Margit, Rózi, veje Németh József dr. ügyvéd, valamint nagyszámú rokonság gyászolja. Temetése ma délután öt óra körül megy végbe a gyárvárosi temető kápolnájában.

— Német előadás a műgyetemen. Csütörtökön délután félhat óra körül műgyetemen disztermben a Ngerbaur Jenő német nyelven a lipcsei nemzetközi mintavásárról tart előadást.

— A nyugdíjasok sovány pótléka. Bukarestből jelentik: A nyugdíjasok számára az ideai költségvetésbe száz millió leit vettek fel nyugdíjpótlék címen. A pénzügyminiszter most bizottságot nevezett ki, amely megállapítja, hogy az egyes nyugdíjas csoportok milyen összegű pótlékokat kaphnak a nyugdíjukon felül. Tény az, hogy a száz millió nagyon kevés és szakértők szerint a nyugdíjasok sorsának könnyítésére legalább két-fél milliárd leire lenne szükség.

— Fegyelmi vizsgálatnak kell megelőzni a büntető eljárást. Cesa a Mlk. lós lugosi vasuti pályáor tavaly júliusban előlegképpen felvette egy havi fizetését, azután otthagyta állását. A lugosi törvényszék ezért hat havi börtönrre ítélte. Cesa felebbezett az ítélet ellen és azzal tegnap foglalkozott a temesvári tábla. A tábla előtt Brudariu Adrian védte a vádlottat és arra az álláspontra helyezkedett, hogy Cesa ellen nem lehet büntető uton eljárni, amíg a vasut fegyelmi eljárást nem indított. A tábla magáérvátette a védő álláspontját, megsemmisítette a törvényszék ítéletét és a vádlottat felmentette.

— A Magyar Dalosszövetség közgyűlése. Kolozsvárról jelentik: A romániai Magyar Dalosszövetség Kolozsvárott tegnap tartotta meg rendezévi közgyűlést, amelyen elhatározták, hogy augusztus hó ötödikén lesz az országos magyar dalosverseny és pedig, mint azt már megirtuk, Segesvárt és Fejéregyházán. A közgyűlés ezután megválasztotta az országos karnagyokat és a versenyszabályokat módosító javaslatot fogadta el. Megálapítást nyert végül, hogy a szövetségnek száz rendezé tagozata van és az összes dalosok száma megközelíti az ötezetet.

Csak kerettel szép a kép
Horvath-féle
RECORD keret-
gyár
Külföldi József-tér 1
1078

— Pokolgépet küldött tanárjának. Bécsből jelentik: Mager dr. középiskolai tanárnak rádiófelszerelés jelzéssel gyanus csomagot küldöttek. A tanár felbontotta a csomagot és abban egy kezdetleges pokolgépet talált. A rendőri vizsgálat megálapította, hogy azt egyik bukott tanulója küldte.

— Még egy járásbíróóság Temesvárott. Bukarestből jelentik: A Déli Hírlap két hónap előtt köölte, hogy az igazságügyi kormány Temesvárott második számú városi járásbíróóság létesítésének gondolatával foglalkozik. A bíróságok szervezetének módosításáról szóló javaslat, amelyet a szenátus szombaton tárgyalt, foglalkozott a temesvári második számú városi járásbíróóság felállításával. A törvénynek parlamenti megszavazása után intézkedés történik a járásbíróóság felállítására. Valószínű, hogy a kormány-széki palota harmadik emeletén nyer egyelőre elhelyezést az új járásbíróóság. Bírói kara pedig azokból a bírásokból rekrutálódik, akiket a megszüntetett járásbíróóságoktól helyeznek át Temesvárra. Az új járásbíróóság még ez év szeptember havában kezdi meg működését. A beosztás úgy történik, hogy Temesvár bizonyos kerületei az első, a többiek pedig a második számú városi járásbíróósághoz fognak tartozni.

* Inge, Welles, Anni Gulovedsi, Luci Dimitrescu, a Royal-kávéházban.

— A Lloyd Taverna igazgatósága a nagyszerű januári műsor után még fényesebb februári műsorról gondoskodott. A műsor slágere Armandola és Engiona a világhírű néger táncos-pár. Kiváló erők ívetek és Dani, akiknek ekszentrikus táncai e büvölik a közönséget. Babi és Méri táncai fővárosi szinten állanak. Főlép még Papp Nusi is, valamint a kiegészítő műsor. Biztos, hogy a februári műsor is esténként telt házakat vonz a Lloyd Tavernába. A műsor minden este színrekerül. Ma délután ötórán tea teljes műsor keretében.

AZ M. M. KONZERVGYÁR

a raktáron levő kitünő minőségű különféle

főzelék-konzerv, befőtt,
gyümölcsez (Jam) lekvár (Marmelade)

gyártmányaiából idényeladást rendez

bámulatos olcsó árakon

A detail eladási lerakat megnyílt:

Belváros, Str. Avram Iancu (Takarekpenztár-u.) 2. sz.

Hajdani Temesvár

Temesvár, február 7.

ADÓT FIZET A KAVÉHAZI KIBIC. Prágából jelentik: Február hó elsején Csehszlovákiában rendelet jelent meg, amely súlyos adókat állapít meg a kávéházi kártyázásra és billárdjátékra. Érdekes az, hogy nemcsak a játékos, hanem az állandó kibicet is megadóztatják.

— **Temesvári kereskedőt is becsapott a sikkasztó aradi devizőr.** Aradról jelentik: Megirtuk, hogy Schönbberger Miksa aradi devizőr közel egy millió lei adosság hátrahagyása után megszökött. Az aradi rendőrségen egyre szaporodnak az ellene érkező feljelentések. Ujabbán Blau Sándor temesvári kereskedő tett feljelentést Schönbberger ellen. Schönbberger háromszázezer leit csikart ki Blautól.

— **Az iparosok székházának felavatása.** A temesvári ipari munkások szindikátusa vasárnap este avatta fel Jenőherceg-utca 20. szám alatti székházának az ősszel elkészült második emeletét. A második emelet nagy tancerem színpaddal és megfelelő helyiségekkel. Az így felszabadult első emeleten különböző irodákat helyeznek el, de mulatságok alkalmával ezt is igénybeveszik. A felavatás nagyszabású műsoros estély keretében ment végbe. A konferáló tisztét szellemesen látta el Kovács István kocsigyáros és a műsoron sikeresen szerepeltek a Temesvári Dalkör, az Iparösszhang-énekkar Beer Marika, Stöger Edéné, Erdélyi Sándor, Reichardt Alajos, Csáthy Rezső, Rosenzweig Jaks, Szentra József, Illy Jenő, Bayer Rudolf, Tolnay Béla és Bambach Károly, akik valamennyien sok tapsot kaptak. Műsor után reggelig tartó tánc következett.

— **A filozófiai forradalmár.** Budapestről jelentik: Megirtuk, hogy a francia akadémia a filozófiai Nobel-díjra Bergson tanárt ajánlotta. Ezzel szemben a magyar tudományos akadémia Kulcsár András volt szamosújvári rendőrkapitányt ajánlja. Kulcsár András új filozófiai rendszert állapított meg, amelyről Pauler Imre kijelentette, hogy az igen figyelemreméltó. Fejér Lipót egyetemi tanár szerint Kulcsár filozófiai forradalmat fog a matematika terén előidézni.

— **Ujabb csödkérvény a Reform-malom ellen.** Megirtuk, hogy a zombolyai Reform-malom ellen a Sváb Központi Bank legutóbb csödkérvényt nyújtott be a temesvári törvényszékhez. A Reform-malom csödügyei most eggyel szaporodtak, mert a zombolyai önkéntes tűzoltó-egyesület ugyancsak csödnitási kérelmet adott be a Reform-malom ellen.

* **Konyhaberendezési tárgyak,** alkapa evőeszközök és asztali készletek, kertvi eszközök leszállított áron kaphatók Scherter Ottónál, Temesvár, Belváros.

— **Kellemetlen kaland a határ mentén.** Máriafaldról jelentik: Bagi Mihály hatvan éves albertfalvai béres gyalog indult a három kilométer távolságban levő Mariafaldról. Az út egyik kanyarulatánál, közel jugoszláv határhoz, egyszerre szembe találta magát egy granicári ruhába öltözött emberrel, aki puskát fogott rá és a pénzt követelte. Bagi kijelentette, hogy nincsen pénze, mire a támadó kiküldte a zsebeit. Pénzt valóban nem talált nála, ellenben elszedte az óráját. Alig hogy végzett Bagival arra jött kerékpáron Müller József asztalossegéd. Nem tudta hogy miről van szó és leugrott a kerékpárról. A bandita erre tőle is pénzt követelt, majd elvette az óráját. Azután puskát fogott két kifosztott áldozatára és rájuk parancsolt, hogy menjenek haza. Megfenyegette őket, hogyha az esetről jelentést mernek tenni, úgy mindkettőjüket meggyilkolja. Az esetet mindazonáltal mégis tudomására adták Parculescu granicárszörnynek, aki szigorú vizsgálatot indított.

— **Megharapta a veszett kutya.** Schöffler Lujza huszonnégy esztendő munkásleányt az utcán megharapta egy kutya. A megmart leányt megvizsgálta Bánfi István dr. kerületi orvos és megállapította, hogy a kutya veszett volt. Schöffler Lujzát a kolozsvári Pasteur-intézetbe szállították.

Temesvár multjának áldozunk néhány sort. Azt a sok érdekes adatot sorakoztatjuk fel újra, mely holtta merevülne levelek, lapok, könyvek, egykori kútforrások, foszladozó föllások lapjai között, ha nem támasztaná fel őket a meleg élet számára időnkint az emlékezés. Kettős a célunk. Állandóan ápoljuk Temesvár multját, mely a mi multunk is, hisz legtöbbünk nagyapái is itt játszadoztak már az öreg bástyák mohos falai között, de ápoljuk azon nagyszerű tudósok és polgárok emlékeit is, akik hangyaszorgalommal gyűjtötték össze azt a rengeteg tudást, amelynek fonálán akár kétezer évig is vissza bolyonghatunk az egykori Zorubaráig, ahogyan Temesvárt a rómaiak idejében hívták. Nem leszünk tudálékosak, még csak rendszeresek sem. Oda heveredünk öreg Temesvár dusan lehajló fájának árnyékába és úgy izleljük gyümölcseit. Nem fontos az, hogy leszakítjuk-e vagy csak úgy szedjük fel őket, ahogy ölünkbe hullanak. Zamatossá, arany színűvé érlelték már ugyanis mindegyiket a hosszú, hosszú idő.

Tinodi Lantos Sebestyén volt Temesvár első költője. Ó énekli meg először Temes várát.

Ime az Temesvár Temes vizben
[vagyon,
A víz körül nagy folyásban
[vagyon,
Napkelet felől szigetváros vagyon,
Az felszél felől derék város vagyon.

— **Nyolcvan éves pincér halála.** A Sági-uton a járőrelők eszméletlen öreg embert találtak. Bevitték a közeli Spitzer-féle vendéglőbe és a mentőkért telefonáltak. Mire azonban azok megérkeztek, már bekövetkezett a halál. Rode Sándor rendőrigazgató, aki a helyszínén Bánfi István dr. rendőrorvossal jelent meg, a halotti zsebében talált iratokból megállapította, hogy az illető Nagy Mihály nagyöcsi illetőségű nyolcvan esztendő pincér. Nagy Mihály hosszabb idő óta állás nélkül volt és teljesen az alkoholnak adta át magát. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy halálát a mértéktelen szeszfogyasztás következtében beállott szívizélhüvely okozta. Hulláját a józsefvárosi temető hullaházába szállították, ahonnan ma temetik.

— **Éjszakai bieszkások.** Wulder Imre huszonnyolc éves munkás szombaton este az egyik józsefvárosi kocsmából hazafelé igyekezett, amikor az utcán két egyén megtámadta és többször beléje szurt. Segélykiáltásaira a támadók elmenekültek. Wulder elvándorolt egy közeli vendéglőbe, ahová a mentőket hívták. Ezek bekötötték sebeit és Wuldert lakására szállították. A rendőrség a támadók kézrekerítésére megindította a nyomozást. Megállapították, hogy Wulder az este folyamán a kocsmában több fiatalemberrel összeszólalkozott és valószínű, hogy támadói ezek közül kerültek ki.

— **A nyitva felejtett ablak.** Bosnyák Péter Kereszt-tér 6. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy földszinti lakásának nyitva felejtett ablakán keresztül ismeretlen tettesek hatoltak be a lakásába. A tolvajok két öltözött ruhát és egy gumiköpenyt loptak. A kár tizenötezer lei.

— **Fiatallan balesete.** Petráskó Béla tizenéves esztendő tanonc a munkáshon lépcsőjén elesett és bal bokáját törte. A mentők a kórházba szállították.

Oly szép árok körül kerítése
[vagyon,
három kapuja az városnak vagyon,
és két bástyája a földből rakott
[vagyon,
Vár, város között egy szép vízvár
[vagyon.

Temesvárott már 1800 év előtt is volt posta. Krisztus után 100-ban kitűnő utak kötötték össze Zorubarát (mai Temesvárt) Rómával. Nem voltak vámsorompók, hegyeket furtak keresztül, folyókat iveltek át könnyű szerrel. Minden tíz kilométerre egy postaépület emelkedett, kocsikkal és negyven lóval úgy, hogy a legnagyobb gyorsasággal lehetett Rómáig közlekedni.

Temesvárott az első operaelőadás több mint száz év előtt volt. 1796-ban a szerb városháza termében adta először Rünner Xaver-Ferenc direktor Mozart Varázsfuvoláját felemelt helyekkel. A legdrágább hely negyven krajear volt. Ugyanakkor legkedveltebbek voltak Temesvárott Schiekander szindarabjai, aki Mozart operáinak szövegírója volt.

Szomorú idők voltak Temesvárott 1739-ben, amikor pestis pusztított. Az ápolás nehéz és veszedelmes munkáját a legnagyobb önfeláldozással az irgalmas rend vállalta. Ápolás közben a pasakuti lazarettben valamennyien megkapták a veszedelmes betegséget és csak ketten maradtak közülük életben.

Fianeur.

— **Légberöpült dinamitszállító hajó.** Spalatóból jelentik: Az Abala dinamitszállító teherhajó eddig még ki nem derített okból a levegőbe repült. A kapitány és két gépész a robbanás következtében rögtön meghalt. Három matróz súlyosan megsebesült. Huszonhárom tengerész a robbanás pillanatában a tengerbe ugrott és uszva kimenekült a partra.

— **Háromezer betevő elvesztette minden pénzét.** Prágából jelentik: Prágát szenzációs bankbukás tartja izgalomban. A Cseh Hitelintézet, amely már három éve nagy nehézségekkel küzdött, összeomlott és háromezer kis betevő minden vagyonát elvesztette. Érdekes az intézet igazgatója kijelentette, hogy teljesen vagyon-talan, mert az ő pénze is elveszett a bankkal.

— **Egymásba szeretett két testvér.** Bécsből jelentik: Egy hernalsi szállóban megmérgezte magát gázzal egy fiatal pár, akik házasságnak jelentették be magukat. Hátrahagyott levelükből kiderült, hogy a fiatalember és a nő tulajdonképpen testvérek voltak, akik egymásiránt szerelemre lobbantak és emiatt határozták el magukat a halálra.

* „The 2 Hardings” világhírű akrobaták a Royal-kávéházban.

— **A kenyérsütő kemencében akart meghalni.** Topoláról jelentik: Teleki Péter topolai gazda hónapok előtt buskmorsóba esett és azóta többször hangoztatta, hogy megunt az életét. Életének különös módon akart véget vetni. Befűtött a kenyérsütő kemencébe, majd bebújt oda. Körülbelül egy óra hosszáig tartózkodott ott, de aztán himászott, felment a padlásra és felakasztotta magát. Mire rátaláltak, halottnak volt.

— **Öngyilkos gazda.** Gyarmatáról jelentik, hogy Schmidt Péter harminckét éves gyarmatai gazdákodó felakasztotta magát. Tettének oka gyógyíthatatlan betegség.

— **A prágai önértetes németek.** Prágából jelentik: Annak idején a prágai cseh diákok egy tüntetés alkalmával megrongálták a Deutsches Haus német föllírású tábláját. Ugyanakkor a prágai városi tanács utasította a Deutsches Haus vezetőségét, hogy a további tüntetések elkerülése céljából távolítsa el a német nyelvű föllíratot a ház homlokzatáról. A vezetőség a városi tanács határozatát megfélembreztette a közigazgatási bírósághoz és a közigazgatási bíróság most kimondta, hogy a német egyesület teljes joggal használhatja a német föllírást a házon.

— **A visszautasított udvarló gyilkos merénylete.** Debrecenből jelentik: Bereg Ferenc esendőrőrmester beleszeretett Lucskai Bálint erdész leányába és feleségül akarta venni. Az apa nem szívesen látta azonban az udvarlót és ki is utasította a házából. A fiatalok ennek dacára nem szakítottak meg egymással az érintkezést és titokban találkoztak. Vasárnap Lucskai meglepte a szerelmeseket, mire az apa és a esendőrőrmester között heves szóváltás támadt. Bereg Ferenc hirtelen revolvért rántott és közvetlen közelből rálőtt az erdészre, aki holtan esett össze. A esendőrőrmester erre jelentkezett a rendőrségen, ahol letartóztaták.

— **Rendelés közben meghalt egy orvos.** Pápáról jelentik: Szűcs Sándor dr. fogorvos tragikus körülmények között halt meg. Egy páciensét kezelte éppen, akinek a fogát húzta. A csipesz a kezében volt, amikor hirtelen megreszketett a keze, hátradől és a padlóra esett. A páciens fellármázta a házbelleket, akik Szűcs drnak segítségére siettek, de az már akkor halott volt. Szívizélhüvely ölte meg.

* **Lilian Rauschel** eksztrikus, balett és spicctáncművész a Royal-kávéházban

— **Repülési rekord.** Friedrichshafenből jelentik: Ma egy négy Jupiter Motoros új rendszerű repülőgéppel tettek kísérletet, mely fényesen sikerült. A gép négyezer kilogramm hasznos teherrel hat órán keresztül volt a levegőben és ezzel rekordot állított fel.

— **Hőfúvástól eltemetett állomások és vonatok.** Moszkvából jelentik: Ukrajnában óriási havazás volt. A vonatok tíz-husz órással késéssel közlekednek. Kaukázus északi részeiben a hó sok állomásépületet teljesen betemetett, számos vonatot a nyílt pályán teljesen eltakarta a hó.

— **A kínai munkások kálváriája** Londonból jelentik: A Sunday Worker című munkáspárti lap hevesen tiltakozik az ellen, hogy a polgári lapok vagy teljesen elhallgatják a kínai eseményeket, vagy pedig eldugva közlik azokat. A lap szerint az angol sajtó eltereli a figyelmet a kínai munkásság szenvedéseiről. Azután közli, hogy Kínában a múlt év első negyedében háromezernegyszázhatvan munkást meggyilkoltak, kétezerháromszázat megsebesítettek és négyezerszázharminc-három bebörtönöztek. Áprilistól szeptemberig 26.157 munkást kivégezték, 29.139-et megsebesítettek és 25.113-at becsuktak. Novemberben pedig végzi cikkét a lap — Feng tábornok Honan tartományban harmincezer munkást lemészároltatott.

— **Banditák megtámadtak egy német missziót.** Pekingből jelentik: Fucsuaiban egy száztagú kínai banda betört a német misszió házába. Kézi tusa fejlődött ki, amelyben több kínai elesett és megsebesült. Mikor a kínaiak visszavonultak három misszionáriust és egy apácát magukkal hurcoltak. Azután követeket küldtek a hatóságokhoz és közölték, hogy az elhurcolt három személyt csak hatvanezer dollár váltásdíjért engedik szabadon. A hatóságok a követeket letartóztatták és a kínaiak ellen katonákat küldtek. A támadásnál a banditák a foglyokat a tűzvonalba állították. Az apaca az izgalomtól meghalt. A misszionáriusok olyan súlyos sebesüléseket szenvedtek, hogy behaltak.

Apró hirdetések

Levelezés

Tanulmányait külföldön végző medikus 3 heti temesvári tartózkodása alatt levelezne fiatal, vigkedélyű leánnyal. Leveleket a kiadó „Medikus” jellegével továbbít. (2004)

Házasság

Csinosnak mondott, barna 24 éves elvált asszony, kinek némi hozománya s 3 szobás komplett lakásberendezése van, olyan komoly, biztos ekzsztenciájú férfi ismeretséget keresi, kinek állása vagy vagyon utáni jövedelme gondtalan életet biztosít. (2005)

Férjhez adnám 25 éves izr. hugomat 10-15 ezer lej havi jövedelmű kereskedőhöz vagy iparoshoz. Leveleket a kiadóba kérek „Hozomány 200 ezer lej” jellegére. (2006)

Alkalmazás

Szobaleány. Tisztességes, jó, állandó szobaleányt szakácsnő mellé febr. 15-ére felveszek. Püspök-ut 7, földszint. (368)

Megbízható utazót keresek rövid-áru szakmában, ki Banát, Erdély területén teljesen ismerős. Magyar, német, román nyelvtudás s 100.000 lei kaució megkívántatik. Ajánlatokat „Utazó” jellegére a kiadóba kérek.

Allást keres

Szoptatós dada nyolc hetes kis leánykájával állást keres. Vidékre is elmegy. Cimeket „Dada” jellegére a kiadóba kérek.

18 éves urileány, ki mindenféle házimunkában jártassággal bír, állást keres feltétlenül uri családnál mint gyémekleány vagy mint házikisasszony. Cimeket a kiadóba kérek „18 éves” jellegére.

Lakás

Modern 3 szobás lakást a Belvárosban május 1-ére keresek. Cimeket a kiadóba bérösszeg megjelölésével „Május 1” jellegére kérek. (110)

Modern, 2-3 szobás, kerties lakást barmely városrészben május elsejére keresek. Cimeket bérösszeg megjelöléssel a kiadóba „Csendes lako” jellegére kérek. (110/a)

Belvárosban egy nagyobb lakást keresek május elsejére bérbe. Cimeket „Tiszta lako” jellegére a kiadóba kérek. (110/b)

Keresek a Belvárosban egy csinos, butorozott, tiszta szobát lehetőleg erkéllyel és fürdőszobahasználattal. Cimeket a kiadóba kérek „Erkély” jellegére. (2008)

Adás-vétel

Zongora, íróasztal, kis Singergép olcsón eladó. Jozsefváros, Pacsirta-utca 17. ajtó 3. (366)

Igen jó állapotban levő férfiruhák nagyon olcsón eladók. Cim a kiadóban. (2006)

Megvételre keresek finom kivitelű, jó állapotban levő utazóköffert és egy komplett női nessesairet. Cimeket kérek a kiadóba ármegjelöléssel „Alkalmi vétel” jellegére. (2007)

Különféle

Különféle hálószobák, modern ebédlők olcsón kaphatók Dorn műasztalosnál, Erzsébetv., Hattyu-utca 17. (130)

Elveszett a belvárosi Szent György-téri villamos megállótól a gyárvárosi Traján-térig, valószínűleg a villamos pótkocsiján, egy bőrtárca, amelyben hét-nyolcezer lei készpénz, Jung Jakab névre szóló piros igazolvány és egyéb iratok, igazolványok, nyugták voltak. A károsult kéri a megtalálót, hogy a tárcát a Déli Hírnap kiadóhivatalában illő jutalom ellenében adja le.

Hercegnő és cigány szerelme

2

Ward Tilburn pedig, amikor utolsó mázsa szénét is eladta, leült és számításokat csinált. A hiteleket, melyeket igénybe vett a szénüzletnél, pontosan mind kiegyenlített. Mikor már nem tartozott senkinek, megnézte, mennyi pénze maradt.

Bizony vagyona volt. Az egykori cipőpucoló és rikkanos gazdag ember lett szerencsés ötlete által.

Vagyon birtokában mos már óriási lépésekkel haladt a további pénzszerzési úton.

Néhány esztendő múlva, amikor neve már a legszelebb körökben is, mert volt, a newyorki Fifth Avenuen, mely ennek az óriási városnak legelőkelőbb útja, övé volt a legszebb palota. Ugyanakkor üzletei, nemesak az Egyesült Államok területén voltak, hanem Kanadában és Délamerikában is érdekelve volt.

Voltak gyárjai, vasutai, tengeri hajói, vállalatjai és Északamerikában nem volt város, amelyben Ward Tilburnnak legalább egy elegáns szállodája ne lett volna.

Mikor aztán már többszörös milliomos lett, igen egyedül találta magát a nagy palotában. Egy napon aztán így monologizált:

— Hó, öreg fiu, Tilburn pajtás! Most már a pénzszerzésen kívül ráérnél arra is, hogy egy szép nőskét megcírogass! Nősülj meg, vén cimborá!

Csak hogy Ward Tilburn a nősülést is úgy tervezte, hogy a kellemest összekapcsolja a hasznossal. Szóval gazdagot keresett feleségül venni. Azt akarta, hogy a házasság révén milliói legalább is a duplájára szaporodjanak.

II.

A newyorki gazdagok között előkelő helyen áll a Knickerbocker család. Ennek a családnak vagy négyszáz ága él Amerikában és ők képezik az Ujvilág ősi nemességét. Az első Knickerbocker, aki annak idején Hollandiából jött, igen jó üzletet csinált. Egy pipadohányért megvásárolta a naiv indiánoktól azt a területet, amelyen ma Newyork városa áll. Ennek a Knickerbockernak az utódai hívek maradtak ősapjuk kereskedelmi szelleméhez és így aztán érthető, hogy bárha a Knickerbockerek úgy szaporodtak is, akár a patkányok, a vagyonuk még jobban szaporodott.

A Knickerbockerek vagyoni helyzete és tekintélye mindenkor igen erős

volt és ennek nagyrészt az volt az oka, hogy nem házasodtak össze más családokkal. A családnak elég sok ága volt ahhoz, hogy egymás között házasodhassanak. Knickerbocker fiuk mindig Knickerbocker leányokat vettek feleségül. Nagy ritkaság volt, ha valamelyik Knickerbocker leány más családbeli ifjúhoz ment nőül és szinte rangon aluli házasságnak tekintették az ilyet.

Ward Tilburn pedig a fejébe vette, hogy egy Knickerbocker leányt vesz el feleségül. És hogy ez a vakmerő terv sikerült neki, az annak a jele volt, hogy már a Knickerbockerek is elismerték, hogy Wardnak éppen elég sok milliója van.

Az esküvő nagy pompával ment végbe.

Egy esztendő múlva a házaspárnak gyermeke született, amely a keresztelésben a Klára nevet kapta.

A keresztelőkön a boldog apa felemelte gyermekét és így szólt:

— Annyi milliód van, ahány ujjad a kezeiden és lábaeszkáidon együttvéve. De azt akarom, hogy annyi milliód legyen, ahány hajad szála van.

A gyermek gyönyörűen fejlődött.

A kis Klárát elkényeztetették, becéztek és úgy nevenek, mint valami prinsesszt. Apja már egészen kicsi korában több guvernántot tartott mellette, akiktől megtanult németül, franciául, olaszul és spanyolul. Mikor pedig elérkezett az ideje annak, hogy a kisleányka elérje az iskolás kort, akkor Ward Tilburn a legnevesebb pedagógusokat szerződtette leánya mellé.

A kis Klára derűs életének azonban tizenegy esztendőskorában nagy szomorúsága támadt. Anyja rövid betegség után meghalt. A fiatal gyermek azonban hamarosan kiheverte ezt a esapást, mert az elvesztett anyai szeretetért a megnövesztett apai szeretet kárpótolta.

Klára igen tehetséges gyermek volt. Mindent gyorsan és könnyen tanult. Azonkívül a zenéhez is nagy tehetsége volt. Olyan művészi zongorázott, hogy ha esetleg eszébe jutott volna, hogy fellép önálló hangverseny keretében, a kritika bizonyára nagy díszrettel fogadta volna és ez a díszeret kizárólag kitűnő muzsikájának szólt volna, nem pedig gazdagságának.

És amilyen tehetséges volt, éppen olyan szép is volt Klára. Gyönyörű sötétbarna haja volt, szürke szeme

tele volt nevető napsugárral, arcbőre fehér volt, mint az alabástrom, kék orcáján pedig állandó gyenge rózsapír játszadozott. A természete istennőre emlékeztetett.

Klára mindenkinek tetszett, aki csak látta. Legjobban természetesen az apja gyönyörködött benne. Leánya miatt csak egy tekintetben volt gondja és pedig az, hogy Klára egy kicsit túlságosan temperamentumos volt.

Némelykor olyan csinyeket vitt véghez, melyeket még akkor is vakmerőknek kellett volna mondani, ha azokat valam irakoncátlan fiu vitte volna véghez. Ezek a csinyek nem egyszer veszedelmesek is voltak.

Apja emiatt sokszor aggódott is miatta. Nem egyszer kérlelte, hogy hagyjon fel ezekkel a csinyekkel. Azonban Klára csak nevetett:

— Ugyan apa, ne félts te engem! Én nem csinállok veszélyesebb dolgokat, mint fiatal korodban te csináltál, mikor robogó autók hágesóira ugrottál fel csak azért, hogy pár centért eladj egy újságot.

Klára szenvedélyes és ügyes lovas volt. Előtte nem létezett akadály. Olyan árkokat és magaslatokat ugratott át, hogy sokszor még a vakmerő férfilovasok sem merték volna azt megtenni.

Egyszer azt vette a fejébe, hogy a newyorki magas vasutal, amely a város egyik végétől a másik végéig fut, versenyt loval. A newyorki magas vasut pedig sebesen vágat, mert hiszen nem kell attól tartania, hogy elgázol valakit, nem kell várnia, amíg előtte társzekerek, vagy egyéb járművek keresztelik az utat.

Klára gondoskodott róla, hogy bizonyos utcákon pihent lovak várjanak rá, mert bizonyos volt benne, hogy a hosszú és fárasztó utat egyetlen ló nem bírná ki. Mikor egy-egy ilyen lóváltó állomáshoz érkezett, leugrott a faradt lóról és a következő pillanatban már rajta volt a pihent lovon, melyet azonnal megsarkantyuzott.

A vakmerő versenylovaslás sikerült és Klára alig pár pillanattal a magas vasut után érkezett meg a végállomásra.

Sportkörökben nagy feltűnést keltett ez a bravuros lovaslás. A sportlapok közölték Klára arcképét, a sportklubok pedig tagul választották a fiatal milliomosnőt.

Tekintettel arra, hogy egész Amerika lelkesedik a sportért és rajong a nagy sportteljesítményekért, érthető, hogy Ward Klára csakhamar egész Amerikában igen népszerű lett.

(Folyt. köv.)

1

nagy és egy kisebb

áruállvány

továbbá 1 nagy létra és pult helyszűke miatt igen olcsón eladó.

Megtekinthetők a „RAPID” szállítási vállalatnál Belváros, Jenőherceg-u. 18. Tel.: 3-71

ERDÉLYI LEXICON

Osvát Kálmán
szerkesztésében
legközelebb

megjelenik

Oradea-Mare,
Bulev. Regele Ferdinand 8.

Színház

Lehár Ferenc Temesvárotól. A tótány Gusztáv, a nemrég Temesvárotól vendégszerepelt bécsi prózaszínház igazgatója, most operettegyüttest szervez és március hó elsején kezdi meg előadásait a temesvári színházban. Kottány társulata március havi tizenötödikéig tart előadásokat. Hírregerint a megnyitó előadásra Lehár Ferenc, a világhírű magyar operettekomponista is Temesvára látogat és egyik operettjét személyesen fogja vezényelni. A német operett márciusi előadása után a magyar társulat kezd meg tizenöt napra engedélyezett színházát.

Hatvany visszautasított színházában önmagáról. Budapestről jelentik: A hét évi fegyházra elítelt Hatvany Lajos báró Bécsből való hazatérése előtt az egyik budapesti színháznak darabot nyújtott be. A darab témája orosz környezetben játszódik le és főhőse egy orosz emigráns, aki a honvágy gyötör. A darabot a színház elfogadta előadásra, most azonban, hogy Hatvanyval szemben a bíróság marasztaló ítéletet hozott, visszautasították.

Művészet

A Magyar Dalárda műkedvelőinek alkalmi előadása

Temesvár, február

A Temesvári Magyar Dalárda műkedvelőinek lelkes gárdája ismét a közönség elé állott, hogy előadásával műturmisztóit teljesítsen és egyben örakoztasson. A közönség már eddig számos alkalommal tapasztalta, hogy ezek a műkedvelők magas felelősséggel állnak az átlagnak és éppen ezért a mostani előadásra is olyan tömegesen jöttek, hogy az ipari munkaadók mindkét részén tágas színháztermetes nyelven bizonyult az érdeklődők begadására. Négy egyfelvonásos darab került színre: A krákéler című bohózat. A tigris című dráma, Az ültetvényes című énekes jelenet és a Forog egy nem forog című parasztkomédia. A darabokat igen ügyesen rendezte a kós László. Kubán Rózi az énekes jelenet kivételével minden darabban játszott. Három egymástól teljesen eltérő szerepe volt és valamennyit briliánsan alakította. A drámai egyfelvonásosban megrázó játékkal öntötte csalt a nézők szeméibe, a parasztkomédiában pedig igen helyreálló menyecske volt. Faragó Erő az énekes jelenetben bájosan játszott és énekelt, kedvesen hozta a színpadra a naiv bakfislányt. Rosenwieg Irén a parasztkomédia anyóit játszotta természetesen, ügyes alakítással. A férfiak közül Bizám Géza azaz színésztehetséggel alakította a férfi jelenetben a féltékeny férjet, a parasztkomédiában pedig tipikus parasztot hozott élethűen a közönség elé. Reichardt Alajos tűnő humorral játszotta a bohózatot. Szegedy Rezső ügyes bonvivánnak mutatkozott. Elsőrangban alakították szerepeiket Csátáry Esző, Bakos László, Kesztyer Esző, Rosenzweig Jaksi és Moha Miksa. A magánzámok közül első helyen kell megemlíteni Kék Kamilla gyönyörű táncát. A zongorán Irsay Nándor kísért. Onlechner Gizi pompás hangszíval és talpraesetten adott elő egy komoly eselédnótát. Sztales D. a közönség kupléival nemcsak igen jó énekes, hanem kitűnő előadónak is bizonyult. Rosenzweig Jaksi operáriák reklámszövegével aratott sikert. A közönség valamennyi szereplőnek zajosan tapsolt. Előadás után tánc következett, melynek csak reggel volt vége.

Uferini és társulata hétfőn, a hó 14-én és kedden, 14-én játszik a Tiszti színházban. Az óriási érdeklődés, amely az előadások iránt megnyilvánult, igazolta, hogy produkcióik általános tetszésre akadnak. Jöjnek a rendkívül érdekes előadásra Bánátnál kapottok.

Közgazdaság

Orvosolni akarják

a bánási földosztás körüli sérelmeket

Temesvár, február 7.

Nasta, a földművelésügyi minisztérium kisajátítási osztályának vezérigazgatója, tegnap Temesvára érkezett. Nasta vezérigazgató a Bánásban a kisajátítás körüli panaszokat fogja elintézni. A vezérigazgatót Argetoianu földművelésügyi miniszter teljes hatáskörrel küldötte le Temes megyébe és kiküldetése Brudariu Adrian képviselőnek ama interpellációjával áll kapcsolatban, amely a bánási agrárreform alkalmazása és végrehajtása kapcsán tett. Nasta négy napig marad Temesben és autóján bejárja azokat a községeket, ahol különösebb panasz van a földosztás miatt. Brudariu Adrian képviselő Nasta temesvári kiküldetésével kapcsolatban kijelentette, hogy a földkisajátítás körül nemcsak a románorságot, hanem a magyarságot és a svábokat is mellőztetések érték és így felkéri a Magyar Pártot, hogy közölje vele mindazokat az eseteket, ahol a földre jogosult magyar gazdák a kisajátítás során megrövidültek. Amennyiben az adatok Nasta temesvári tartózkodása idején jutnak el hozzá, úgy lehetőleg azonnal orvoslást nyernek. Amennyiben erre az idő rövidsége miatt nem lenne mód, úgy a benyújtott panaszok elintézésére a közeli hetekben a vezérigazgató ismét eljön Temes megyébe. Brudariu Adrian akcióját, amelyet a földosztás körül tapasztalt visszasságok megszüntetésére kezdeményezett, siker kísérte és, ha a magyarok és a svábok panaszai is meghallgatásra és elintézésre találhatnak, úgy valóban érvényesül a fiatal, ambiciozus képviselő jelmondata a gyakorlatban is: Megelégedett kisebbség megelégedett állampolgárt jelent az országnak.

Pervesztes temesvári malmok. A temesvári malommunkások még 1926. év őszén tizenöt százalékos béremelést kértek. A béremelési mozgalom különösen a temesvári Bega-malmot és a Molinum által vezetett Műmalmot érintette érzékenyen. A Begamalom igazgatósága és a Molinum megbízottjai nem voltak hajlandók a kérelmet teljesíteni és merev álláspontjukból nem engedtek a munkaiügyi felügyeletség folytatott egyezkedési tárgyalások alkalmával sem. Így a törvény értelmében az ügy választott bíróság elé került, amely elismerte a munkások kéréseinek jogosságát és fizetésre kötelezte a malmokat. Ezek azonban haladékokat akartak nyerni és ezért formai hibákra hivatkozva megtámadták a bíróság döntését és annak megse-

mítését kérték. Az ügy a semmitörvényszék elé került, mely azonban — amint az előrelátható volt — a munkásoknak adott igazat és kötelezte a Begamalmot valamint a Molinumot, hogy a másfél millió lejt kitevő összeget fizessék ki nekik. Ilyen nagy összeget egyszerre kifizetni, a mai gazdasági viszonyok között súlyos terhet jelent, amiért a Begamalom igazgatósága — értesítéseink szerint — megkezdte a tárgyalásokat az érdekelt munkásokkal, hogy a nekik járó összeget részletekben fizethesse meg.

Magyarország angol adósságának 60 százalékát törlesztette. Londonból írják: A háború előtti magyar adósságok rendezésére felállított angol clearing hivatal vezetője most adta ki évi jelentését a hivatal múlt évi

működéséről. A jelentés kiemeli, hogy a magyar kormány a legnagyobb pontossággal teljesítette összes kötelezettségeit és ezáltal lehetővé tette, hogy az angol követelésekre újabb részletfizetéseket eszközöltesse nekik és pedig 12 shilling, vagyis az adósságnak 60 százaléka már törlesztve van.

Emelték a magyar sör árát. Budapestről jelentik: A kartellbe tömörült magyarországi sörgyárak a sör árát minőségükönként 10—60 fillérrel emelték.

Mulatság

Magyar bál Bukarestben. Bukarestből jelentik: A bukaresti Kós Ferenc Kör február 12-én a Liedertafel-he'ységben bált rendez, a mulatság jövedelmét a diákszegély-alapra fordítják.

A bánási svábbál. Szombaton zajlott le a Tiszti Kaszinó összes termében a hagyományos svábbál. A Bánási sváb intelligenciája teljes számban jelent meg és gyönyörűség volt a festői népviseletbe öltözött sok asszonyt és leányt nézni. Klingler Ferenc dr. ötletes szavakkal nyitotta meg a kilencedik svábbált, majd felvonultak a párok és kezdetét vette a bál csokor árverése. A csokrot Stámm János, az aradi Polgári Táraképintár vezértitkára vette meg huszonöt ezer leiert és azt Weissenburger Mariennek ajándékozta, aki ezzel a bálkirálynő lett. A bál a legjobban hangulatban a reggeli órákig tartott és azon Coste Gyula dr. prefektus és Georgevici Lucian dr. főpolgármester is megjelent.

A Kadima Sportegyesület február hó tizenegyedikén, szombaton este a Ferdinánd-szálló télikertjében rendezte az évi álarcosbálját. A Kadima álarcosbálja a legelöltebb mulatságok közé tartozik és azon csak meghívottak vehetnek részt.

Törvényszék

Fegyházra ítélt állástalan borbélysegéd. A temesvári ítélőtábla tegnap foglalkozott Valentin József foglalkozás nélküli temesvári borbélylegény bűnügyével. Valentin tavaly nyáron kiment a Rotter-pusztára és ott az ispánnak detektívnek adta ki magát. Ezen a címen azután beférkőzött az irodába és onnan több ingóságot lopott el. A temesvári törvényszék Valentin tekintettel arra, hogy már több ízben volt elítélve és visszaeső bűnösnek tekintendő, két évi fegyházra ítélte. Az ítélőtábla tegnap az ítéletet megerősítette.

Sport

Készülődés a bajnoki idényre. A temesvári futballpályák vasárnap mozgalmas képet mutattak. A csapatok készülődnek a tavaszi bajnoki idényre és tréningmérkőzéseket tartottak, új embereiket próbálták ki. A Kinizsi a Politechnikával játszott és a müegyetemieknek sikerült eldöntetlen kicsikarni a bainokcsapatától. A játék változatos volt és Sepi II, valamint Hoksary nélkül felálló Kinizsivel szemben a müegyetemiek megállították helyüket. A TMTE izgalmas játék után 4:2 (2:2) arányban győzte le a Rapidot, míg a Banatulnak 3:3 eldöntetlenel kellett megelégedni a másodosztályú Unióval szemben. A TAC—Turul mérkőzést 6:1 (4:1) arányban a TAC nyerte. A TAC csatársora jól mozgott. Szépen szerepelt a Kadima, amely felfrissítette csapatát és a Pátriát 3:0-ra győzte le. Hajduk—RMS 2:1 (2:0), TMTE kereskedelmi alkalmazottak—Mihail Viteazul 6:2 (3:1), TMTE ifi.—Rapid ifj. 1:0 (0:0), TMTE nyomdászok—Tricolor 4:0 (1:0) eredmények adódtak még vasárnap.

Válogatott víziló mérkőzés. Berlinből jelentik: Németország válogatott víziló csapata legyőzte Belgiumot 3:2 arányban.

A bórarak állandó növekedése következtében emelkednek a cipőárak is, mégis rendezünk még egy

Reklámeladási hetet

mélyen leszállított alkalmi árakon

Férfi-, női- és gyermekcipők ára főbb csoportokban:

195, 295, 395, 495 és 595 lei

Ameddig a készlet tart fedazze tehát sürgösen cipőszükségletét a

Mercy-utcai

„TURUL“

cipőüzletben

Déli Hírlap

1928 FEBRUAR 8

LEGUJABB

IV. ÉVF. 30. SZÁM

Romániai szélhámos

hamisított levéllel több ezer pengőt csalt ki a budapesti menetjegyirodától és azután Svájcba szökött

Budapest, február 6.

Január végén a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank helyiségében megjelent egy elegánsan öltözött közep-korú férfi, aki magát Schwarz-Sebők István nagyváradi lakosnak mutatta be. Egyben átadta a nagyváradi menetjegyiroda zárt levelét is. A levélben, amely a menetjegyiroda hivatalos levélpapírján volt írva, a menetjegyiroda kéri a bankot, hogy a levél felmutatójának, Schwarz-Sebők Istvánnak több ezer pengőt a menetjegyiroda számlájára fizessen ki. Schwarz-Sebők ezenkívül saját személyének igazolására felmutatta szabályszerűen kiállított utlevelét is. A menetjegyiroda állandó összeköttetésben áll már régóta a nagyváradi menetjegyirodával és ilyen megbízásokat már máskor is teljesített, minden nehézség nélkül kifizette Schwarz-Sebőknek a sokezer pengős tételt. Másnap a kifizetésről az üzleti szokásoknak megfelelőleg levélben értesítették a nagyváradi menetjegyirodát és hivatkoztak a Schwarz-Sebők által felmutatott levélre. Nagy meglepetés érte azonban harmadnapra a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bankot, amikor a nagyváradi menetjegyirodától távirat érkezett, amelyben közlik, hogy Schwarz-Sebőknek semmilyen levelet nem adtak és számára nem kértek kifizetést. A menetjegyiroda igazgatója azonnal Budapestre utazott és ott szóval is kijelentette, hogy Schwarz-Sebőknek nem adtak levelet a bankhoz és hogy ennek folytán az általa felmutatott levél hamisítvány, melyet lopott levélpapíron írt és a pecsétet és aláírást ráhamisította. Az igazgató elment a főkapitányságra is és Schwarz-Sebők ellen megtette a feljelentést. A nyomozás kiderítette, hogy a szélhámos Svájcba szökött és jelenleg San-Moritzban költséges életmódot folytat. A budapesti rendőrfőkapitányság távirati megkeresést küldött a svájci rendőr-

hatóságokhoz és kérte Schwarz-Sebők István azonnali letartóztatását. Valószínű, hogy a szélhámost azóta már el is fogták. Mielvitt erről az értesítés megérkezik, azonnal megindítják a kiadatási eljárást. A Magyar Leszámi-

toló és Pénzváltó Bank mindazonáltal követeli a menetjegyirodától a kifizetett összeg visszatérítését és mivel erre a menetjegyiroda nem hajlandó, valószínű, hogy köztük polgári perre kerül a sor.

Nem szakember

sok esetben a miniszter és ezért külön szakigazgatókra van szükség

Bukarest, február 7.

A kamara tegnap ülést tartott, amelyen több jelentéktelen felszólalás után Bratianu Vintila miniszterelnök emelkedett szólásra és mint pénzügyminiszter a pénzügyminisztérium reorganizálásáról szóló törvényjavaslatához fejtette ki érveit. Hangoztatta a miniszterelnök hogy eljön annak az ideje, amikor a jelenlegi törvényjavaslat az összes minisztériumok újjaszervezésének alapját fogja képezni.

Reámutatott a jelenlegi szervezet gyengéire, aminek fő oka a háború után keletkezett zavarokban rejlik.

Szerinte a pénzügyminiszter kötelessége a pénzügyi gazdálkodást ellenőrizni, ezzel szemben a nemzetgazdálkodás ellenőrzése a földművelésügyi, továbbá az ipari és kereskedelemügyi miniszterre tartozik. Kapcsolat áll fenn a magánháztartás és az államháztartás között, de ez nem jelenti a kettőnek összekeverését. A pénzügyminiszter ellenőrzi a közpénzek felhasználását a szolgálati

ágak útján és irányt mutat a magánháztartásnak is. Ezután körvonalozza a központi hivatali szolgálat szerepét. A mai parlamenti rendszer mellett ez a szervezet demokratikus. Maga a miniszter személyében gyakran nem szakember és ezért szakigazgatókra feltétlenül szükség van. Az állam összes szolgálatait a gyakorlati élet követelményei alá kell vetni. Az oktatásnak is arra kell törekedni, hogy megfelelő képzettségű szakembert neveljen az államnak. A diákoknak tanulmányaik ideje alatt is kellene megfelelő gyakorlati studiumokat folytatni. Ismertette ezután a főszámvező szerepét, amelyhez azonban szükséges az állami könyvvizetési törvény módosítása. Ha mindez megtörténik, úgy a pénzügyminisztérium lesz a központi szerv.

A miniszterelnök végül beszélt az ellenzék bírálatáról, amellyel szemben hangsúlyozta, hogy az ellenzéki felszólalásoknak ugyanazok lesznek az eredményei, mint más alkalommal voltak.

Tőzsdéi árfolyamok

(A Kereskedelmi és Gazdasági Bank devizaosztályának árfolyamai.)

Minden pénznem mellett három számjegy áll. Ezek közül az első átutalást jelent pénzben, a második áruban a harmadik bankjegyet középkurzuson.

Zürichben a lei 3'18'5 Párisban 15'65

Temesvári magánárfolyamok 1928 február 7-én reggel:

Angol font: 795'50-796-796, dollár: 163'25-163'50-162'75, dinár: 2'89 külföldi, 2'83 belföldi, 2'83 effect, hollandi forint: 66-66'10-66, francia frank: 6'44-6'45-6'50, olasz lira: 8'62-8'64-8'70, cseh korona: 4'84-4'85-4'73, német márka: 39-39'05-39-, osztrák schilling: 23-23'05-23-, magyar pengő: 28'60-28'65-28'70, svájci frank: 31'45-31'48-31'50.

Madgearu: Azóta megváltoztak az idők!

Bratianu Vintila: Mi bizunk a közvélemény igazságérzetében és ítélőképességében, amely nem fogja helyeselni az önök magatartását.

A miniszterelnök beszéde után a kamara általánosságban megszavazta a törvényjavaslatot, majd nyomban áttértek annak részletes vitájára. Az első szakaszhoz Joanitescu P. szólalt fel.

Ülést tartott tegnap a szenátus is, amely az igazságügyi törvény módosításáról szóló javaslatot foglalkozott. Policrat és Crancu felszólalásai után a szenátus kilencvenhét szavattal öt ellenében a javaslatot elfogadta.

MOZI

Belvárosi mozi:

Kedd és szerda (február 7. és 8.)

Gyárvárosi mozi:

Péntek és szombat (február 10. és 11.)

Mehalal mozi:

Csütörtök (február 9.)

A MÁRTIR

12 felvonásban

Egy asszony regénye tele drámai cselekménnyel.

Egy táncosnőből hercegnő (San Lucca), egy egyszerű hivatalnokból milliomos (Palmieri). Egy tisztességes leány kétségbeesett küzdelme az intrikák ellen, melyeknek következtében majdnem a milliomos felesége lesz.

A főszerepekben:

Charles Vanel, Suzy Vernon, Camilla Bardou.

Monopol: Dorian-Film, Oradea-Mare.

Az előadások kezdete: 5, 7 és 9 órakor
Jegyeiővétel délelőtt: 10-12 óráig.

Eminet-Rugescu

képkiallítása a Cioban-palotában

Egész nap nyitva Belépődíj nincs

Felolós kiadó: VARNAY ELEMÉR dr.

Nyomatott a Helicon Bánáti nyomda részvénytársaságnál, Timișoara.